

АВТОМАТИЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ МАТЕРІАЛЬНО-ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

Бондар В.Д.

студентка

Харківського торговельно-економічного інституту

Київського національного торговельно-економічного університету

В статті аналізується структура ринку сучасних бухгалтерських програмних продуктів України, розглянуті найбільш популярні, вивчені думки фахівців у цій області. Автоматизація бухгалтерського обліку популярних програмних продуктів України, виявлені переваги та недоліки розглянутих бухгалтерських програм у цьому аспекті. Приведені результати аналізу можуть бути використані фахівцями та керівниками організацій при виборі програм для автоматизації бухгалтерського обліку. Крім того, стаття має орієнтаційний характер при роботі над складовими елементами навчальних програм для студентів економічних спеціальностей, забезпечує актуалізацію змісту та структури дисциплін з автоматизації бухгалтерського обліку.

Ключові слова: матеріально-виробничі запаси, автоматизація обліку, комп'ютеризація бухгалтерського обліку, реформування, внутрішній контроль.

Постановка проблеми. В інноваційній економіці особливого значення набуває швидкість прийняття управлінського рішення, що неможливо без достовірної інформації. Бухгалтерський облік є основною інформаційною базою розробки управлінських рішень, тому все більше число підприємств робить свій вибір на користь його автоматизації. Різноманітність бухгалтерських програм призводить до необхідності проведення їх порівняльного аналізу для визначення оптимальної програми, яка враховує особливості діяльності конкретної організації. У статті проаналізовано структуру ринку сучасних бухгалтерських програмних продуктів України, розглянуті найбільш популярні, вивчено думку фахівців в цій області.

Проблеми автоматизації бухгалтерського обліку продовжують залишатися актуальними протягом багатьох років [2, с. 198].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Різними авторами розглядаються окремі аспекти автоматизації бухгалтерського обліку, в основному це стосується методичних рекомендацій з питань впровадження та застосування тих чи інших програмних продуктів.

Автори М.В. Махмутова, Н.С. Чистякова і К.В. Черкасов до однієї з актуальних проблем автоматизації бухгалтерського обліку відносять слабо розроблену методологію автоматизованої форми бухгалтерського обліку [7, с. 160].

В даний час у зв'язку з переходом на МСФЗ більшість вчених досліджують питання автоматизації ведення обліку та складання звітності за МСФЗ. Так, М.Ю. Шашкова [13] розглядає три програмні продукти для автоматизації цього процесу: електронні таблиці EXCEL, «1С: Управління виробничим підприємством» і програмний продукт SAP (Systems Analysis and Program Development – системний аналіз і розробка програм).

Т.Н. Черемисина [11, с. 202] дає опис можливостей програми «1С: Управління виробничим підприємством 8» для складання фінансової звітності за МСФЗ. Автор доводить, що використання даної програми дозволить вирішити проблему ведення обліку за двома стандартами (ПСБО і МСФЗ) з мінімальними затратами.

Д.Д. Адилгазієва аналізує причини неефективного впровадження програм автоматизації обліку за МСФЗ, а також пропонує ряд аудиторських процедур для оцінки ефективності впровадження програмного забезпечення.

У своїй роботі автор підкреслює, що «вибір програмного рішення повинен ґрунтуватися на точній оцінці внутрішніх бізнес-процесів, оцінці контрольного середовища в компанії, прогнозуванні кількості потенційних користувачів і їх активності» [1, с. 105].

Мета дослідження. Вивчити автоматизацію бухгалтерського обліку матеріально-виробничих запасів з застосуванням найбільш використовуваних програмних продуктів України, виявити переваги та недоліки розглянутих бухгалтерських програм в цьому аспекті.

Виклад основного матеріалу. Впровадження автоматизації обліку матеріально-виробничих запасів значно спрощує працю бухгалтерів, виключає помилки в обліку і дозволяє оптимізувати діяльність організації в усіх аспектах. При цьому слід звернути увагу, що програмні продукти не замінюють фахівців, тому підбір і навчання кадрів також впливають на ефективність автоматизації бухгалтерського обліку. Проведені дослідження дозволили виявити пріоритетні напрямки вдосконалення систем автоматизації бухгалтерського обліку. Наведені результати аналізу можуть бути використані фахівцями і керівниками організацій при виборі програм для автоматизації бухгалтерського обліку. Крім того, стаття має

орієнтаційний характер при роботі над складовими елементами навчальних програм для студентів економічних спеціальностей, забезпечує актуалізацію змісту і структури дисциплін по автоматизації бухгалтерського обліку.

З кінця минулого століття людство вступило в стадію інноваційного розвитку економіки, для якої характерно постійне технологічне вдосконалення, а найбільший прибуток створює не матеріальне виробництво, а інформаційна сфера.

Інформатизація суспільства заснована на повсюдне впровадження комп'ютерних програм, широке використання можливостей всесвітньої мережі інтернет і хмарних технологій. Функціонування сучасних комерційних і некомерційних організацій вже неможливо уявити без комп'ютеризації головних процесів, центральне місце в яких займає бухгалтерський облік як головна інформаційна база прийняття управлінських рішень.

Зрозуміло, що з розвитком інформаційних технологій з'являються не тільки нові можливості, але й нові проблеми. Наприклад, до сих пір навіть в найпоширеніших програмних продуктах по автоматизації бухгалтерського обліку фактично відсутні можливості автоматизованого формування обліково-аналітичної інформації з урахуванням тимчасової вартості грошей. А адже це одне з основних вимог, які висувають МСФЗ до обліково-аналітичної інформації відразу по багатьох об'єктах (виручка, основні засоби, фінансові інструменти) [10, с. 802].

Існують різні класифікації програм автоматизації бухгалтерського обліку: за ступенем охоплення облікових функцій, за принципами побудови системи, за розмірами організацій, за цінами і так далі.

При автоматизації бухгалтерського обліку використовуються:

1) неспеціалізовані програмні пакети, що мають аналітичні можливості, до них відносяться електронні таблиці Microsoft Excel;

2) спеціалізовані програмні засоби для створення інформаційного сховища даних бухгалтерського обліку: «1С: Бухгалтерія», «Інфо-бухгалтер», «Турбо-бухгалтер», та ін.;

3) інтегровані ERP-системи (enterprise resource planning system) управління підприємством.

Все більшої популярності набувають програмні продукти, здатні вирішувати не тільки бухгалтерські завдання, а й автоматизувати управління ресурсами організації в цілому, забезпечувати аналіз та планування діяльності організації.

В даний час на ринку програмних продуктів представлено велику кількість вітчизняних і закордонних автоматизованих бухгалтерських систем, в тому числі ERP-систем. Вони розрізняються за функціональними можливостями, вартістю, технологією впровадження і адаптації, інтерфейсом, кількістю користувачів та іншими характеристиками.

Особливістю ERP-системи є інформаційно-аналітичне забезпечення потреб системи управління підприємством на різних рівнях у взаємодії всіх її бізнес-процесів.

Ринок програмних продуктів безперервно розширюється, а програмне забезпечення постійно модернізується, і незважаючи на появу і розвиток комплексних систем автоматизації діяльності підприємства, систему автоматизації бухгалтерського обліку слід вибирати виходячи із завдань і наявних ресурсів.

З часу свого виникнення автоматизації бухгалтерського обліку пройшла шлях від простих класів програм до створення інтегрованих систем управління підприємством і продовжує стрімко розвиватися, відкриваючи все нові можливості та перспективи для розвитку бухгалтерського обліку.

Автоматизація фінансової діяльності та бухгалтерської служби включає в себе вибір необхідних програмних засобів. Найбільш поширеною бухгалтерською програмою є «1С: Бухгалтерія». Також на українському ринку добре зарекомендувала себе САБО (Система Автоматизації Бухгалтерського Обліку) Інфо-Бухгалтер.

В Україні застосовується безліч бухгалтерських програм, найбільш поширеними є: «1С: Бухгалтерія», «Інфо-Бухгалтер», «Парус-бухгалтерія», «Галактика». Найбільш популярними програмами, використовуваними для автоматизації бухгалтерського обліку українськими організаціями, є продукти фірми «1С».

Постачальницько-заготівельна діяльність забезпечує безперервний процес виробництва, тому займає важливе місце в управлінні організацією. Для оптимальної організації даного процесу керівник повинен мати оперативну інформацію про залишки на складі, про проведені витрати матеріально-виробничих запасів (МВЗ) в будь-який час. Своєчасно і без зайвих витрат такі дані може надати тільки автоматизована форма бухгалтерського обліку на підприємстві.

Облік матеріально-виробничих запасів є одним з найбільш складних і трудомістких ділянок, від якого залежить весь виробничий процес, тому розглянемо особливості ведення обліку МВЗ в основних програмних продуктах. Бухгалтерський облік матеріалів в «1С:Бухгалтерія», ред. 8.3 ведеться на субрахунках, підпорядкованих рахунку 20 «Запаси». Вони мають субkonto «Номенклатура», також для більшості цих рахунків можливе включення субkonto «Партія» і «Склади». У розрізі субkonto здійснюється аналітичний облік. Облік запасів автоматично ведеться за номенклатурою, є можливість встановити по партіях, тоді додається субkonto «Партія» на рахунках МВЗ. Якщо податковий облік встановлений за багатьма цими рахунками, то облік по партіях буде не тільки в бухгалтерському, а й у податковому обліку.

Недоліками програми «1С: Бухгалтерія» є:

- для деяких видів діяльності необхідна спеціальна версія;
- неможливість ведення обліку в динаміці;
- утруднений пошук помилок, зроблених в процесі роботи;
- складна в освоєнні, необхідно навчання.

Програма «Інфо-Бухгалтер» в даний час представлена двома основними версіями: класична 8.8. і

інноваційна 10.2. Також існують галузеві рішення і додаткові блоки (Зарплата, Кадровий облік, Виробництво, Склад, Роботи та послуги, Садові товариства і Облік в ТЗВ).

Для обліку матеріально-виробничих запасів створюється необхідна номенклатура, і ведеться облік в розділі «Облік запасів, робіт, послуг».

Серед переваг даного програмного продукту наступні:

- проста в розумінні;
- високий рівень технічної підтримки;
- наявність «Єдиного журналу операцій»;
- можливість ведення консолідованого обліку, що спрощує ведення бухгалтерського обліку, якщо ви маєте кілька організацій;
- вбудовані засоби контролю і діагностики правильності в нарахування податків і внесків.

Недоліками є:

- необхідно налаштовувати під конкретне підприємство, що може викликати певні труднощі;
- не можна налаштувати картотеку з документами;
- журнал господарських операцій тільки один.

Програмні продукти «Парус» дозволяють оптимізувати діяльність комерційних підприємств (в області машинобудування, енергетики, хімічної і харчової промисловості, нафтогазового комплексу, страхування) і бюджетних організацій (органів державної влади і місцевого самоврядування), надаючи оперативну інформацію для прийняття управлінських рішень. В даний час корпорацією «Парус» розроблена комплексна система автоматизації управління «ПАРУС- Підприємство 8» має низку переваг, серед яких такі:

- можливість налаштовувати форми всіх документів по реалізації;
- можливість ведення бухгалтерського обліку в різних валютах;
- вбудований «Банк-клієнт».

Недоліки:

- відсутність спеціального модуля під виробництво;
- неможливість ведення обліку в будь-якій системі оподаткування без додаткового перевстановлення;
- відсутність можливості підсумовування аналітики по субрахунках одного рахунку.

Корпорація «Галактика» займається розробкою систем автоматизації як для управління підприємством, холдингом, групою компаній, так і для малого і середнього бізнесу.

«Галактика» має такі переваги:

- дозволяє вести бухгалтерський облік за міжнародним стандартом GAAP;
- можливість в будь-який момент перейти зі звіту в первинний документ;
- оперативне використання даних при плануванні бюджету.

Недоліки:

- складна в освоєнні, необхідно спеціальне навчання;

- утруднений пошук помилок, зроблених в процесі роботи;
- невисока швидкість проведення обчислень і видачі форм.

Крім бухгалтерських програм існують так звані хмарні технології. В Україні вони тільки починають впроваджуватися в повсякденне життя. Причина настільки довго поширення цих технологій в Україні – почуття обережності.

Компанії-розробники бухгалтерських програм адаптують в структуру нові технології до своїх програмних продуктів програми. Наприклад, фірма «1С» розробила нову версію програми – так звану «хмарну бухгалтерію 1С».

Переваги:

- доступність, тобто користувач може «витягнути» інформацію з хмарних сховищ з будь-якого пристрою, що має вихід в інтернет;
- мобільність, тобто немає прив'язки до якогось певного пристрою;
- економічність, тобто не потрібно купувати дорогі комп'ютери з певним ПО, а також наймати фахівців з їх обслуговування;
- орендність, тобто користувач платить тільки за той пакет послуг, яким він користується.

Недоліки:

- недостатньо розроблена система захисту інформації;
- відсутність інтернету зробить інформацію, що зберігається в хмарі, недоступною для користувача;
- втрата інформації означає неможливість її відновлення.

Висновки. Кожна організація при виборі програмного продукту і застосування хмарних технологій керується своїми потребами, в першу чергу до них відносяться вид діяльності, розмір, місце розміщення організації.

Автоматизація бухгалтерського обліку – це процес, в результаті якого, переклад бухгалтерії на комп'ютерну форму обліку збільшує відсоток ефективності і покращує якість ведення бухобліку на підприємстві. Перш ніж прийняти рішення про автоматизацію бухобліку необхідно вирішити, що і як ця автоматизація повинна поліпшити бухгалтерії, це і буде ключовою метою автоматизації.

Автоматизація обліку не має на увазі заміну працівника бухгалтерії, а тільки дозволяє полегшити його роботу з документами, які тепер можна отримати за клацанням миші.

В результаті забезпечення високої швидкості виконання робіт, працівник стає залежним від стабільності роботи комп'ютерної системи. На сьогоднішній день автоматизація бухобліку стала необхідністю для кожного підприємства, а не просто нововведенням. Створюючи навіть невелике підприємство, слід задуматися про повноцінну роботу своїх співробітників, постаратися виправити всі недоліки і полегшити нелегку роботу бухгалтерів.

На наш погляд, основними пріоритетними напрямками вдосконалення систем автоматизації бухгалтерського обліку є:

1. Впорядкування і оптимізація практичного ведення бухгалтерського обліку.

2. Оптимізація кількості інформації інформаційної системи бухгалтерського обліку без втрати її якості

3. Зниження числа помилок в бухгалтерському обліку з використанням вбудованих алгоритмів внутрішнього автоматизованого контролю бухгалтерських даних.

4. Продовження роботи по формалізації облікових процедур.

5. Підвищення сумісності інформаційних систем різних суб'єктів.

6. Підвищення кваліфікації користувачів інформаційних систем.

Розвиток інформаційних технологій в бухгалтерському обліку сприяє підвищенню ефективності та якості роботи бухгалтера, поліпшенню контролю над фінансово-господарською діяльністю підприємства. Разом з тим слід зауважити, що ніяка система автоматизації обліку не в змозі повністю замінити бухгалтера. Адже існує безліч питань, при вирішенні яких необхідна вироблення професійного судження, яке неможливо автоматизувати, бо воно ґрунтується, перш за все, на особистому досвіді людини.

Звичайно, самі організації повинні дуже грамотно підходити до вибору інформаційних систем автоматизації бухгалтерського обліку. Сьогодні серед вітчизняних розробок в області автоматизації бухгалтерського обліку найбільшого поширення набули продукти серії «1С». Однак існують і інші подібні ERP-системи, наприклад «Парус», «Галактика», SAP. Вибір продукту, як правило, залежить від масштабу підприємства і його фінансових можливостей. У той же час існують міжнародні загальноприйняті стандарти, кожен розробник вкладає свою специфіку в розроблюваний програмний продукт. Звідси і складність процесу міграції з одного програмного забезпечення на інше; часті проблеми сумісності версій, а також відмінності в методиці роботи з тією чи іншою програмою.

Адекватним рішенням є грамотне проектування і вибір програмного забезпечення на початковому етапі, виходячи з поточних завдань підприємства і його майбутніх потреб. Однак не менш важливо знайти взаєморозуміння і серед самих розробників, що дозволило б виробити єдиний стандартизований підхід до ERP-систем, якого, на жаль, в даний час немає.

Література:

1. Адилгазієва Д.Д. Автоматизація обліку операцій з матеріальних запасів на підприємстві / Д.Д. Адилгазієва // Actualscience. – 2016. – Т. 2. № 2. – с. 104-107.
2. Бабенкова В.А. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в професійній діяльності / В.А. Бабенкова // Освіта і наука без кордонів: соціально-гуманітарні науки. – 2016. – № 5. – с. 197-199.
3. Боранукова М.Р. Автоматизація бухгалтерського обліку / М.Р. Боранукова // Наука і освіта: новий час. – 2016. – № 3 (14). – с. 458-460.
4. Гераскина О.А. Цілі, завдання та принципи автоматизації як форми ведення бухгалтерського обліку / Гераскина О.А., Лашина А.С., Сазонова А.В. – Сучасний науковий вісник. – 2016. – Т. 12. № 2. – с. 24-27.
5. Козлова А.В. Автоматизація бухгалтерського обліку. особливості та цілі / А.В. Козлова, М.Г. Миргородська // Економіка, соціологія та право. – 2015. – № 11. – с. 27-30.
6. Костюєва Х.І. Проблеми і перспективи автоматизації бухгалтерського обліку / Х.І. Костюєва, А.А. Костюєва // Актуальні питання сучасної науки. – 2017. – № 51. – с. 186-189.
7. Махмутова М.В. Огляд ринку комплексних автоматизованих систем / Махмутова М.В., Чистякова Н.С., Черкасов К.В. / Сучасні наукові дослідження і інновації. – 2016. – № 6 (62). – с. 159-163.
8. Полонська Я.А. «1С: Бухгалтерія» – швидко, легко і якісно / Я.А. Полонська, А.В. Гадун / Досягнення науки і освіти. – 2017. – № 1 (14). – с. 48-50.
9. Степанова М.Г. Відмінні риси і можливості програми «1С: БУХГАЛТЕРІЯ 8» / М.Г. Степанова // Слов'янський форум. – 2016. – № 3 (13). – с. 242-256.
10. Суперфін Д.А. Переваги програми «1С: Бухгалтерія» в обліковій практиці / Д. А. Суперфін // Економіка і соціум. – 2015. – № 1-4 (14). – с. 801-804.
11. Черемісіна Т.Н. До питання удосконалення систем автоматизації бухгалтерського обліку / Т.Н. Черемісіна // Вчені записки Тамбовського відділення Росмен. – 2016. – № 5. -с.201-209.
12. Шарафєєва Л.Р. Вибір програм автоматизації бухгалтерського обліку для малих і середніх підприємств // Молодий вчений. – 2016. – № 1 (105). – с. 49-52.
13. Шашкова М.Ю. Проблеми автоматизації бухгалтерського обліку в сучасних умовах / М.Ю. Шашкова // Новини Регіонального фінансово-економічного інституту. – 2016. – № 3 (12). – с. 5.
14. Drum D. M. Accounting Automation and Insight at the Speed of Thought / D. M. Drum, A. Pulvermacher // Journal of Emerging Technologies in Accounting. – Spring 2016. – V. 13. № 1. – P. 181-186.
15. Mancini D. Information Systems for Decision Making. / Mancini D., Vaassen E. H. J., Dameri R. P. // Berlin, Springer-Verlag Berlin Heidelberg. – 2013. – 355 p.
16. Salem Al-Mamary Y. H. The Role of Different Types of Information Systems In Business Organizations: A Review / Salem Al-Mamary Y. H., Nor Aziati A. H., Shamsuddin A. // International Journal of Research (IJR). – 2014. – V. 1. № 7.

АВТОМАТИЗАЦИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА МАТЕРИАЛЬНО-ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ ЗАПАСОВ

Бондарь В.Д.

студентка

Харьковского торгового-экономического института

Киевского национального торгового-экономического университета

В статье проанализирована структура рынка современных бухгалтерских программных продуктов Украины, рассмотрены наиболее популярные, изучено мнение специалистов в этой области. Автоматизация бухгалтерского учета материально-производственных запасов изучена с применением наиболее популярных программных продуктов Украины, выявлены преимущества и недостатки рассматриваемых бухгалтерских программ в этом аспекте. Приведенные результаты анализа могут быть использованы специалистами и руководителями организаций при выборе программ для автоматизации бухгалтерского учета. Кроме того, статья имеет ориентационный характер при работе над составляющими элементами учебных программ для студентов экономических специальностей, обеспечивает актуализацию содержания и структуры дисциплин по автоматизации бухгалтерского учета.

Ключевые слова: материально-производственные запасы, автоматизация учета, компьютеризация бухгалтерского учета, реформирование, внутренний контроль.

AUTOMATION OF ACCOUNTING OF MATERIAL AND PRODUCTION STOCKS

Bondar V.D.

Student

Kharkov Trade and Economic Institute

Kyiv National University of Trade and Economics

The article analyzes the structure of the market of modern accounting software products of Ukraine, considers the most popular ones, examines the opinion of experts in this field. Automation of inventory accounting was studied using the most popular software products of Ukraine, the advantages and disadvantages of the accounting software in this aspect were identified. The given results of the analysis can be used by specialists and heads of organizations when choosing programs for automation of accounting. In addition, the article is orientational in the work on the components of the curriculum for students of economic specialties, provides an update of the content and structure of disciplines in the automation of accounting.

Keywords: material and virobnic reserves, automation of the region, computerization of the accounting region, reform, internal control.